

מחלת הכלבת והמלחמה למניעתה

הכלבת מהי?

הכלבת היא מחלה מידבקת וקטלנית הנגרמת על ידי נגיף ממשפחת הרבדו-וירוס הפוגע במערכת העצבים המרכזית. המחלה ידועה בכל חלקי העולם מאז שחר ההיסטוריה האנושית. בתלמוד, מסכת יומא, מוגדר כלב שוטה וסימניו זהים, אם כי בהחלט חלקיים, לסימני המחלה. "איזהו כלב שוטה? המהלך בצדי הדרכים ורירו ניגר". הכלבת הינה מחלה חשוכת מרפא. מרגע שמופיעים סימני המחלה הראשונים באדם או בבעל חיים, דינו נחרץ למות תוך ייסורים קשים. הרפואה המודרנית טרם מצאה מזור יעיל המסוגל להציל את מי שחלו במחלה זו.

לאחרונה חדרה מחלת הכלבת לאזורים בארצנו בהם לא הייתה מוכרת בעבר, ולראשונה מאז 1960 נרשמו בשנים האחרונות שיאים חדשים של מקרי כלבת בישראל. העלייה התלולה במקרי הכלבת בישראל מעוררת דאגה רבה בקרב הגופים האמונים על בריאות הציבור. חרדה זו נובעת בעיקר מהתקרבות המחלה למרכזי אוכלוסין אשר בהם מחזיקות משפחות רבות בכלבי בית.

מי נפגע ואיך?

בעלי דם חם למעט עופות, או בהגדרה יותר ממוקדת: כל בני משפחת היונקים. העברת המחלה לאדם הינה בדרך לאחר נשיכה, ליקוק או שריטה (רוק שנותר על הטפרים) מבעל חיים נגוע בשלב בו הנגיף משתכן בבלוטות הרוק של בעל החיים הנגוע. בשלב זה הפגיעה במוח בעל החיים הנגוע מביאה למותו תוך שבעה עד עשרה ימים. מאגר הכלבת בטבע הנו בעיקר בשועלים ותנים ובתדירות נמוכה יותר יונקים אחרים. מגע של בעלי חיים אילו עם כלבי בית או בעלי חיים מביתים אחרים מביא את הכלבת לפתחו של האדם.

המלחמה בכלבת

המלחמה בכלבת הינה חלק מתפקידי השירות הווטרינרי הרשותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בעת התפרצות אירוע כלבת בתחומי הרשות המקומית. חלק מהפעולות המבוצעות על ידי השירות הווטרינרי הרשותי במסגרת המלחמה בכלבת:

- חיסון כלבים כנגד המחלה אחת לשנה, החיסון ניתן במשרדי השירות הווטרינרי הרשותי או אצל רופאים וטרינריים המורשים לחסן ולהנפיק רשיון בשם הרשות המקומית בה מתגורר בעל הכלב.
- סימון כלבים בשבב אלקטרוני תת עורי וניהול מאגר מידע בו רשומים כל הכלבים בתחום הרשות המקומית, פרטי בעליהם ומועד חיסונם. מאגר זה חשוב בעיקר בעת התפרצות אירוע כלבת אך גם לצורך אכיפת החוק.
- איסוף כלבים משוטטים.
- הסגר בן 10 ימים לתצפית כלבת, לכלבים שנשכו, בתחנת הסגר המאושרת על ידי השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות.
- הפניית נשוכים ללשכת הבריאות לרישום הנשיכה וקבלת טיפול.
- הסברה והדרכה לתושבים ובבתי ספר איך להימנע מנשיכת כלב וחשיבות חיסון הכלבים.
- קנסות לבעלי כלבים המחזיקים בהם ללא חיסון וללא רשיון החזקה מהרשות המקומית.

ננשכתי, מה עושים?

1. יש לשטוף היטב את מקום הנשיכה במים וסבון.
2. יש לאתר את בעל החיים שנשך ולהודיע על מקום הימצאו לשירות הווטרינרי הרשותי לשם הסגרתו לתצפית כלבת. ההסגר נועד לקבוע האם הכלב נגוע בכלבת. היה ומת הכלב במהלך ההסגר ייבדק מוחו לאבחון כלבת והמידע יוחש לשירותי הבריאות לשם טיפול נאות שבשלב זה יציל את חיי הנשוך. ההסגר מתבצע בתחנה שאושרה על ידי מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות לאחר שנבדק המפרט הטכני של המבנה והכלובים שכן במידה והכלב אכן נגוע בכלבת עלול הוא, בשלב הסוער של המחלה, לתקוף את כל מי שנקלע לסביבתו ולרוץ למרחקים ארוכים תוך שהוא תוקף את כל מי שנקרה בדרכו.
3. לפנות לשירותי הבריאות (רופא המשפחה, קופת חולים וכדומה) לקבלת טיפול ראשוני. במידה והנשוך אינו מחוסן בחיסון בר תוקף כנגד טטנוס, יינתן חיסון זה בעת הפנייה.
4. לפנות ללשכת הבריאות הנפתית ברחוב רמז 80 ברחובות טלפון 9485810 לרישום גיליון נשיכה.
5. לפנות לשירות הווטרינרי הרשותי בטלפון 9411218 ולמסור את פרטי האירוע, הנשוך, תיאור הכלב ובעליו, אם ידועים לנשוך.

איך אמנע כלבת ומהן חובותיי כאזרח

1. חסן כלבך כנגד כלבת בגיל שלושה חודשים ואחר כך כל שנה.
2. וודא כי ברשותך רשיון להחזקת כלב **מהרשות המקומית בה הנך מתגורר**.
3. הקפד כי על צוואר כלבך יהיה תמיד קולר ועליו התווית המעידה כי חוסן כנגד כלבת.
4. טייל עם כלבך ברשות הרבים רק כשהוא מובל ברצועה ומחסום לפיו.
5. מנע מכלבך לשוטט ללא השגחתך.
6. מנע מגע בין כלבך לחיות בר ולכלבים שאינך בטוח אם הם מחוסנים.
7. אל תשלח ידך ללטף כלב זר, חתול, קוף או כל בעל חיים אחר אשר אינך בטוח כי הם מחוסנים כנגד כלבת.
8. פנה לשירות הווטרינרי הרשותי בכל שאלה או ספק שלדעתך עלול להביא להינגעות במחלה איומה זאת.